

Nr 3.

Ankom till riksdagens kansli den 28 februari 1919 kl. $\frac{1}{2}$ 2 e. m.

Första kammarens första tillfälliga utskotts utlåtande nr 3, i anledning av väckta motioner om framhållande av vissa krav från Sveriges sida vid de internationella uppgörelserna efter världskriget samt om framhållande vid nu förestående fredsuppgörelse av vissa önskemål angående Asien och Afrika såsom förutsättning för en varaktig fred och ett bestående staternas förbund.

I en inom första kammaren väckt och till första kammarens första *Motionerna.* tillfälliga utskott för förberedande behandling hänvisad motion, nr 114, har herr Lindhagen hemställt,

att riksdagen ville hos Kungl. Maj:t anhålla, att från Sveriges sida vid de internationella uppgörelserna efter kriget och särskilt i Moskva och Versailles samt hos Wilson framhållas följande krav:

1. Det sinnelag, den känsla för rätten, som besjalar Wilsons fjorton punkter, måste bli vägledande för organisationen av nationernas förbund samt följaktligen utöver nämnda punkters väsentliga innehåll även nedannämnda angelägenheter ställas i utsikt och i möjligaste mån redan nu närmare övervägas och förverkligas.

2. Östeuropa, centralmakterna, Asien och Afrika och alla neutrala inbjudas lojalt att delta i förhandlingarna likaväl som övriga stater i det tillämnade världsförbundet.

3. Nationalitetsfrågorna i Asien och Nordafrika lösas efter samma grunder som de europeiska. Urinvånarna i kolonialländer skyddas i sina

mänskliga rättigheter och erhålla särskilda talmän vid förhandlingarna. Österns och Västerens olika väsenart komplettera varandra. (Se särskild motion nr 115.)

4. Östeuropas och centraleuropas nationalitetsgränser uppdragas ofördröjligen med ledning i första hand av folkomröstningar, och avgöranden med nya krigsoperationer förbjudas. De små östersjöfolkens, Esters, Letters och Litauers existens få därvid icke glömmas bort.

5. Sämjan mellan olika nationaliteter som skola leva samman i en stat måste också vara en internationell angelägenhet och ordnas slutgiltigt. (Se särskild motion nr 116.)

6. Kolonier få icke ägas av en viss makt, utan skola vara en gemensam tillhörighet för nationernas förbund, intill dess de kunna styras av sig själva och ingå i förbundet som nya stater.

7. Utan möjlighet till andlig gemenskap kan icke skapas någon levande gemenskap. Avslutningen av en naturlig statsbildning på nationalitetsprincipen, slutstenen på alla internationella inrättningar är ett världsspråk, som efter mellanfolklig överenskommelse inläres i alla skolor. (Se särskild motion nr 117.)

8. Sammanhållningen i ett nationernas förbund äventyras så länge harmoni saknas inom varje stat. Den sociala frågan, som ruvar bakom allt, är olöst, men får icke förbliva att vara det. Slaveriet under kapitalet måste avlyftas. En broderlig mänsklighet utan klasskillnader är målet.

9. Lika viktigt för detta mål är den andliga frigörelsen, människornas karaktärsdaning. Den andliga kapitalismen och de andliga kartellerna, som ännu hyllas av alla partier, äro den yttersta fienden till en världsordning.

10. En i sak god författning är också en betingelse. Formaldemokrati bör vika för realdemokrati, d. v. s. en ordning som bygger på sinnelagets demokratisering och icke blott formernas. Människorna måste samlas under ledning av sanningar i stället för att splittras av läror och partier. Det gamla partiväsendet ruinerar allt.

11. Människornas fullständiga avväpning är en livsfråga. Den allmänna värnplikten och det övriga nationella krigsväsendet avrustas. Nedsättning allenast i rustningarna hotar med nya äventyr och innebär inget löfte om upprättelse.

12. Respekten för människans liv måste vara ett axiom och följaktligen dödsstraffets avskaffande en kulturnödvändighet för ett världssamhälle. (Se särskild motion nr 118.)

13. Skuldfrågan i kriget avskrivs. Systemet Europa bär skulden och allra minst böra vissa folk nu umgälla mera än andra. Var och

en vidkännes sina krigsomkostnader och hela världen bidrager till att återuppbygga de härjade trakterna.

I en inom första kammaren väckt och till första kammarens första tillfälliga utskott hänvisad motion, nr 115, har herr Lindhagen vidare hemställt, att riksdagen ville anhålla, att Kungl. Maj:t måtte taga initiativ till att vid den blivande, även för vårt land betydelsefulla fredsuppgörelsen framhålles såsom förutsättning för en varaktig fred och ett bestående staternas förbund, att Asiens och Afrikas folk lika väl som Europas och dess kolonialländers tagas med i uppgörelsen på samma gång och med lika rätt, samt att sålunda

1:o även Asiens och Nordafrikas kulturfolk, fast bosatta såväl som nomader, ha rättighet att själva väsentligen bestämma över sina öden, och att följaktligen dessa folkslag, såsom Indiers, Turaners, Persers, Egypters och alla övrigas önsknningar om självbestämmanderätt böra vinna största beaktande;

2:o de hjälplösa naturfolkens mänskliga rättigheter iakttagas och även för dem en respekterad plats förbehålles vid den blivande fredskongressen;

3:o en broderlig samverkan mellan Östern och Västern betonas så mycket mera vara av förhållandena påkallad, som de stora minnena ur Österns kultur överskugga Europas samt bådas olika väsenart kan gagneligt komplettera varandra och bör sammansmälta till ett.

I avseende å motiveringen för vad motionären i nämnda motioner hemställt får utskottet hänvisa till motionerna.

Utskottet underskattar icke de varma känslor och ideella motiv, som ligga till grund för nu ifrågavarande motioner. Utskottet är också förvisat om, att Kungl. Maj:ts regering, i den utsträckning och på det sätt den finner möjligt och lämpligt, verkar för att vid den pågående fredsunderhandlingen de internationella förhållandena bliva på ett tillfredsställande sätt ordnade. Att emellertid uttryckligen hos regeringen begära, att initiativ av densamma skall tagas på sätt, motionären föreslagit, och att i sådant hänseende lämna regeringen direktiv beträffande dessa synnerligen ömtåliga och vittgående frågor, anser utskottet icke nu lämpligen kunna ifrågakomma och detta så mycket mindre, som det ännu lär vara ovisst, vilken ställning Sverige kommer att intaga vid fredskongressen och därmed sammanhängande internationella uppgörelser, och för övrigt motionärens framställning åtminstone icke i allo synes kunna läggas till grund för positiva förslag.

Utskottet.

4 *Första kammarens första tillfälliga utskotts utlåtande Nr 3.*

På grund av vad sålunda anförts och under hänvisning i övrigt till utskottets utlåtande nr 2 och 4 får utskottet hemställa,

att förevarande motioner nr 114 och 115 icke måtte till någon första kammarens åtgärd föranleda.

Stockholm den 28 februari 1919.

På utskottets vägnar:

TH. BORELL.

Närvarande vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet: herrar *Borell, Bergman, Hulting, Malkolm Petterson, Schyller, Lillienau* och *Dalberg*.
